

АҲМАД ЁЛЧИН

*ЮРАГИМНИНГ
КЎЗ ЁШИ*

Шеърлар

Тошкент
«Янги аср авлоди»
2001

Ҳақиқий шеър ҳамisha янги ва мусаффо, укўнгилга унут ўзлигини англагувчи бир оҳанг, хитобдай таъсир этади. Аҳмад Ёлчиннинг ушбу шеърий мажмуаси ўқувчи қалбига янги бир эпкиндай ҳузур бахш этади ва унинг қайта-қайта ўқиладиган китобига айланади, деган умиддамиз.

Таржимон ва нашрга

тайёрловчилар: **Жаббор ЭШОНҚУЛ**
Ғайбулла БОБОЁРОВ

Ё. $\frac{4702620206}{356(04)-2001}$ реж. қўшимча. 2001

ISBN 5-633-01241-0

© Аҳмад Ёлчин. «Юрагимнинг кўз ёши»
«Янги аср авлоди» 2001.

«СЕВГИЛИМ, УМИДЛАР БАҲОРГА ЎХШАР...»

Шеър — тузалмас дард маҳсули. У айна шу дардни даволаб кўришга чоғланган бирдан-бир малҳамдир. Шунинг учун ҳам чинакам шоир дард хуруж қилганда нажот излаб шеърдан - илоҳий сўздан паноҳ қидириб қолади. Бироқ топадими ўша илоҳий шифони? Инсоният шеърни, унинг табиатини, қонуниятларини англай бошлагандан буён то шу кунгача бу саволга ечим топганича йўқ. Бироқ бу ечим шеър устида бош қотирган ҳар бир аҳли зурафонинг ўзига ҳавола этилган, яъни шеърнинг аслида нима эканлиги алалоқибат ҳар биримизнинг кўнглимизда ҳал этилади.

Аҳмад Ёлчиннинг шеърлари билан илк танишув менда ана шундай фикрларни уйғотди. Бир қарашда шоир бизга танишдек, анъанавий шеърятнинг давомчисидек таассурот қолдиради:

Севгилим, умидлар баҳорга ўхшар,
Кўнгил номаълум бир диёрга ўхшар.
Орзулар энг ёмон ағёрга ўхшар,
Ул ағёр орзулар қурбони бўлдим,
Севгилим, умидлар баҳорга ўхшар.
(«Йўл»)

Бошқа бир тарафдан эса шоир дунёни бадий идрок этишдаги қутилмаган, ўзига хос, янги бир услуби ва оҳанги билан ажралиб туради.

замон оқсар эди у кун
қон қирмизи эканлигин билсада
илон туғилди бирдан
сувлар тескари оқди / йўқ қуриб қолди
у кун қорасовуқ яширин
оловга ташланди

оловни бўғди
ва тўхтаб қолди
тўхтаб қолди хивчинларни кутаётгандек гўё
етти кун ухламаган тегирмон

(«Ҳикоя»)

Биз ҳаммамиз Мажнуннинг:

Лайли ишқин танимда жон қил,
Лайли шавқин рангимда қон қил.

Дардимни нажотим эт, илоҳи,
Ёдини ҳаётим эт илоҳи! (Алишер Навоий)

— дея Худога илтижо қилганини яхши биламиз.

XXI асрга келиб эса ошиқ:

олис денгизларга кетарман сузиб
қанийди тезроқ унутсам сени.

(«Ҳижрон азоби»)

— дея илтижо этадики, буни ҳам мен замондошимиз бўлган шоир Аҳмад Ёлчиннинг ўзига хос топилмаси деб биламан. Зеро, XX асрнинг шиддати, ўзгарувчан табиати инсонни... шоирни қайсидир маънода шошириб, муаммолар, ташвишлар ва турли-туман аҳборотлар эса уни толиқтириб қўйди. Натижада мажнунона ишқ унинг учун тортиб бўлмас юкка, кўпинча эса ортиқча дахмазага айланди. Магарки, шундай ишққа мубтало бўлса, «тезроқ унутишдан» ўзга чора тополмай қолди:

Оҳ, Мажнун жунунлиги , етаклама ортингдан,
Найласин мени ортиқ ёлғизлигим қайғуси.

Етар, энди кўкларга чиқмоқ истайдурман мен,
Борлигим яксон этди, минг иблисининг хулёси.

Оҳ, Мажнун жунунлиги, етаклама ортингдан...

(«Лайлони сўрма мендан»)

Демак, шоир ўз асри, ўз муҳити, кайфиятининг фарзанди ва у айна кайфиятни рўй-рост қозоғга туширмақда.

Аҳмад Ёлчин шеърлятидаги яна бир муҳим хусусият бўртиб кўзга ташланиб туради. Бу ҳам бўлса тафтологик, яъни маънони кучайтириш мақсадида атай қўлланилган такрор.

Сенсиз энди кўп офир,
кўп офир энди сенсиз,
Сўзлар англата олмас
қувватсиз қолур тилим.

Кўзларинг денгизига томчидек сингиб кетсам,
Юзингни булутларга нақш этиб севгилим.

«Сенсиз энди кўп офир»”лик даражасини айнан шу сўзларнинг қайта тизилган композициясигина энг баланд нуқтада англатаяпти.

Аҳмад Ёлчин шеърляри мавзу жиҳатидан-да ранг-баранг, улар ҳаётдан, ишқдан, ҳижрондан, ватандан баҳс этадилар ва таржимонларнинг маҳорати туфайли бизнинг она тилимизда хуш жаранглайди.

Азиз китобхон! Сиз Аҳмад Ёлчин шеърляри билан танишар экансиз, ўзингиз учун яна бир номаълум шоирни кашф қилишингизга ишончим комил. Бунга шоирнинг шеърляри гувоҳ. Зеро, шоир ҳақида унинг шеърляри сўйласин.

Улуғбек АБДУВАҲОБ,
филология фанлари номзоди

ЙЎЛ

Севгилим, умидлар баҳорга ўхшар,
Кўнгил номаълум бир диёрга ўхшар,
Орзулар энг ёмон ағёрга ўхшар,
Ул ағёр орзулар қурбони бўлдим.

Тошқин дарё эдим, қуриди сувим,
Жўшқин ирмоқ эдим, йўқотдим йўлим,
Сел бўлдим, саҳрога сочилиб кетдим,
Ва охир кўлмакка айланиб қолдим.

Водийлардан ошдим, чўллардан ошдим,
Хаёлларим учди, манзилга шошдим,
Сени тополмайин, йўлдан адашдим,
Дайди фурсатларнинг маҳзуни бўлдим.

Дедиларки, унут, барчаси кечар,
Кимдир заҳар, кимдир шарбатдан ичар,
Инсон қисматида борини бичар,
Хирмоним шамолга совуриб бўлдим.

Сўзлайверсам сўз кўп, етмайди замон,
Зиндонларга кирдим, битмади замон,
Унгурларда қолди, кетмади замон,
Дамларнинг оқсочли йўлчиси бўлдим.

Ёшим ўттиз эмас, гўё юз етмиш,
Ақлимни бой бердим, гўё хайф кетмиш,
Йўл юрмайин ҳали, йўлларим битмиш,
Тубсиз ўпқонларнинг асири бўлдим.

Йилларки тоғлардан ахтардим сени,
Сўқмоқлар йўл бермай, қийнади мени,
Ниҳоят, жасадим кийди кафанни,
Содиқ тупроқларнинг ғариби бўлдим.

Севгилим, умидлар баҳорга ўхшар...

КЎЗЛАРИНГ ЁНДИРАР ДЕНГИЗЛАРИМНИ

Сенга қуёшимни келтирдим Лайло
ҳадсиз юлдузларни пойингга тўшаб
фақат ёвунмагил моҳтоб-ла, ой-ла
алам тоғларидан бир мавсум олдим
сенга қуёшимни келтирдим Лайло

Замон мисли бургут қилмагай писанд
айёр уфқларнинг оёқ изини
англатайин десам сўзларим ожиз
кўксимда қайнаган ишқ денгизини
замон мисли бургут қилмагай писанд

Сентябр ҳорғин кўзларни тушун
қарагил пўртана денгизлар сокин
илҳом боғларидан топмайин кўним
қалбинг булут бўлиб шамолда учар
сентябр ҳорғин кўзларни тушун

Лайло қуёшимни сенга келтирдим
бу қонли шафақ ҳам энди сеники
бир дарвиш руҳий-ла қошингга келдим
маҳкум юраклардан кетди ҳар тақиқ
Лайло қуёшимни сенга келтирдим

1994

ҲАСРАТ

Сенсиз энди кўп офир кўп офир энди сенсиз
сўзлар англата олмас қувватсиз қолур тилим
кўзларинг денгизига томчидек сингиб кетсам
юзингни булутларга нақш этиб севгилим

Қай замон кунга боқсам кунга боқсам қай замон
чаралайдек чарх уриб бўзлайман дарвиш каби
кўк юзида учсам мен мисли кўланканг бўлиб
сендан олислаб кетмай эй сен қалбим соҳиби

Оқшомлар маҳзун бунда бунда оқшомлар маҳзун
ёлғизлик шаробидан ажалнинг ҳиди анқир
қайғу булоғи тошар юрагимда ҳасратнинг
бу соғинч оташ рақси у ёнғиндир,
у селдир...

1992

ЭЙ ФИКР

Майли тунлар-ла кел, юлдузлар-ла кел,
Майли дудофингда ёнсин аланга...
Майли кўзларингда умид порласин,
Севгидан-да гўзал, шеърдан бокира...

Дардимизга бир оз ранг бер сочингдан,
Кўнглимиз овунсин оёқ сасинг-ла.
Шамолларда тингла, ёмғирда тингла,
Бизни... оқшомлари тин олган чоғда.

Тонлар чўққисига сиримиз сочма,
Баҳор аксидаин замон нафаси.
Майли, ҳасратингга бизни эт ошно,
Майли, сукут сақла, тин олгин бир пас.

1987

ҲАЁТ

Сувлар уйғонди, о, сўнгги уйқудан,
қалбим тўлқинланди, жўшқин шалола.
Ва зеҳним портлади мажҳул кўрқувдан,
тўкилди тилимдан оғули нола.

Сўзлар тизилдилар қатор ва қатор,
узоқлардан мени чорлаган сасдин.
Ва жунун оҳанги кўксимни ёқар,
сўйлагин...сўйлагин, бу қандай фусун!

1985

ҚИЗИЛИРМОҚ

Кумуш залворли тоғларга
Дардли чечак Қизилирмоқ.
Яшил кийган боғларга,
Оқар белбоқ Қизилирмоқ.

Шоирнинг дардли созинда,
Онадўли илк ёзинда,
Фариб булбул овозинда,
Куйла ишқинг Қизилирмоқ.

Ишқнинг жасур селларига,
Саҳар, субҳ елларига,
Болаларнинг қўлларига,
Қувончинг соч Қизилирмоқ.

Муҳаббатни ол қўлингта,
Сотма золимнинг пулига,
Чин муҳаббат йўлига
Жонингни бер Қизилирмоқ.

Тошқин кўнгиллар каби,
Лола, сумбуллар каби,
Қирмизи гуллар каби
Дардингни тер Қизилирмоқ.

Аҳмад дерки кўзёши -ла:
Юртнинг тоғутоши ила,
Севгининг ҳумо куши ила,
Ёз қанотинг Қизилирмоқ.

ХОТИРА

Ул олис хотиралар забтига олар яна,
Қуёшни, юлдузларни йўқотиб қўйган жойда.
Осмон сари юксалар, ўтдай ёниб, оҳ, бу сас,
Зулмат кўксини тилиб, оғушга олар кунни.
Ўз юртида қонаган юрак яраси битмас,
Ул олис хотиралар забтига олар яна.

У эски кўчаларда янграган қўшиқ саси,
Кишан ва занжирларни узган саҳар муждаси.
Севги қилар тангана мазлумнинг кўзёшида,
Ва бепоён юртларнинг тупроғида, тошида,
Билурман; фолиб келар озодлик нашидаси,
У эски кўчаларда янграган қўшиқ саси.

Ҳасратнинг тўлқинлари ёйилди кенгликларга,
Заҳарлар болга дўнди, зиндонлар - гул боғчаси.
Олис хотираларни мудом солади ёдга,
У эски кўчаларда янграган қўшиқ саси.

ҲИЖРАТ

Қаровсиз қолган гўдак кабийди фурсат,
Мағлуб кентнинг маънос оқшомларида.
Ҳаё пардасини ёпинди туман;
Қорачиқларида тош қотди зеҳн,
Қаровсиз қолган гўдак кабийди фурсат.

Кентнинг ёғдулари сўндилар ҳолсиз,
Ортидан бир парча олов пуркади...
Юлдузлардан кўчки кўчиб омонсиз,
Куёш томчи-томчи устимга оқди;
Кентнинг ёғдулари сўндилар ҳолсиз.

Кундузларга боқдим бойқушлар кўнмиш,
Йўллару йўлаклар қуртларга тўлмиш.
Улаксахўр қушлар кўкни қопламиш;
Кумуш қафасларда бандимиш тушлар...
Кундузларга боқдим бойқушлар кўнмиш.

Ва мен йўлга чиқдим қўйнимда кеча,
Хуржунимда дуо, матарим* тўла замзам.
Олис уфқларга тикилган кўзим,
Мангу Ҳаловатни излар кўланкам...
Ва мен йўлга чиқдим қўйнимда кеча!

* Сув идиши

ШАҲАР ҚУВФИНИ

Тоғларда жой йўқ бизга, юр, бу ердан кетайлик,
Сенинг-ла қисматимиз булутларни бўлишмоқ!
Уфқларда кезади шафақнинг олтин қизи;
Сўзда турмоқ кўп мушкул, кузни яшамоқ оғир,
Тоғларда жой йўқ бизга, юр, бу ердан кетайлик.

Юлдузларга туташдир йўлларимиз — билурсан,
Етар энди қуёшни ер юзига эндиргил...
Қонингдан қон сўриган илонлар сендан сўрсин,
Энди алданмоқ йўқдир ул ақраб сўзларига,
Юлдузларга туташдир йўлларимиз билурсан.

Тоғларда жой йўқ бизга, юр бу ердан кетайлик.

БАҒИШЛОВ

Оловлар ўлкаси, сенга саломим,
Шунча йиғлаганинг етар, Арасин! *
Самода фалаклар сени қутласин,
Сочингни юлдузлар, ойлар тарасин,
Оловлар ўлкаси сенга саломим.

Қон билан ювилди олтин тупроғинг,
Мисли чақин бўлиб учди фарёдинг,
Сенга тузоқ қўйди қандайин хоин?

Оловлар ўлкаси, кўтар бошингни,
Мовий осмонинг да турналар учсин.
Ҳазарнинг кўзидан ёшлари тинсин,
Боғинг да лолалар, оқ гуллар унсин.
Оловлар ўлкаси, кўтар бошингни.

Булутларинг кетди, тарқади туман,
Товларинг бағрида янгради қувонч,
Қушлар олиб келди шодлик хабарин.

Оловлар ўлкаси озодлик яқин,
Қуёш порлар албат уфқларинг да.
Қизил шамолларга алданма энди,
Шодлик балқиб турсин нигоҳларинг да,
Оловлар ўлкаси, озодлик яқин.

Сенинг авлодларинг ўлимдан кўрқмас
«Бир юксалган ялов қайтиб эгилмас»,
Сенга шараф бўлсин, эй, Ўтлар юрти.

* Дарё номи

ТУЗЛА ОҚШОМЛАРИ

Дўстимга

I

Қанча киши кўрди дерсан, Муҳаррам,
Бу ернинг мушфиқ арчаларини?
Шайтон найрангларин кўтара олмай,
Йиғларкан бунда тупроқ.
Замон яна шиддатли тус олар,
Яна ҳар нарса ўз исми билан аталар,
Бир ёнда кўзёши,
Бир ёнда қон,
Бироқ умид бор ҳали олдинда,
Фақат айтчи ким билар асрорини?
Англаб бизга
Тошларми, йўлларми, тош одамларми,
Неча киши топди экан, Муҳаррам,
Неча киши учратди бунда ёрини?

II

Нечун Тузлада қайғули учар қушлар,
Нечун деворлардан учиб ўтмаслар?
Бизга сирдош бўлдими, Муҳаррам,
Сирдош бўлдими соатлар,
Қушлар, ойлар.
Ёрдам кутар чечаклар биздан,
Оқ, қизил, сариқ,
Чечаклар.
Йўлимизни пойлар бунда қушларнинг бари,
Оқчорлоқлар бизни кутади интиқ.
Фақат бу ернинг йўллари ўхшамас, Муҳаррам,
Ўхшамас Бурсадаги йўлларга,
Умрониядаги йўлларга ўхшамас асло.
Нечун алвон уфқлар кўнгилга яқин бунда,
Оқшом уфқларга тикилиб кўнглимиз равшан тортар недан?
Недан афгорли бўлар, билармисан, Муҳаррам,
Недан афгорли бўлар Тузланинг оқшомлари?

ҲИКОЯ

хазон япроғи эди у куни замон
ва аёл хиёнат туғди
садафдан
етти зарпечак умрини яшаб
фарёд фарёдига
етти маҳал тушаркан кулаб

замон оқсар эди у куни
қон қирмизи эканлигин билса-да
илон туғилди бирдан
сувлар тескари оқди / йўқ қуриб қолди
у кун қорасовуқ яширин
оловга ташланди
оловни бўғди
ва тўхтаб қолди
тўхтаб қолди хивчинларни кутаётгандек гўё
етти кун ухламаган тегирмон

1988 йил

НИГОҲИНГНИ ОТМА ҚАЛБИМГА

бу йўлларда мени кутма дегандим сенга
жонимни ўртаб...
ногоҳ қолмай юрагим уштаб
мени олиб кетмасин сўнгра...
оташиг туташиб томирларимда
танамда илиқ сув каби оқарсан
ва бир ёнғин таъқиб этар изидан
вужудимни ёқар оловлар
бошимда туриб кулларимга боқарсан
на кўз ёшинг берар тасалли
на юрагинг тўлдирган саёз бир денгиз

бу йўлларга кўз тикма дегандим сенга
жонингни ўртаб
юрагингга хавотир кирар
соатлар кирар тушунчангга...
келмас дема
муқаррар у кун келар
кўзинг тушар кимсасиз йўлга
вужудингни қоплайди кўркув
гўзал деёлмассан энди чин дилдан
гўзал деёлмассан яшил,

мовий,

пушти рангларни

ва ўтган тонгларни қўмсарсан
тушлар-ла сирдош кўзларинг
хотиралар китобин варақлар жим-жит
ким билсин қайғулим сенми қайғули
ким билсин...ёки бу замон қайғули

ҲИЖРОН АЗОБИ

сени кел демасман
сен каби бепарво мен ҳам
узоқ иқлимлардан чорламасман йўқ
хавотирга сира тушмасман

учратиб қолсанг
булбулсиз боғларга
қочарман

(эҳтимол шунда ҳам қалбимни
жароҳатларсан балки)

олис денгизларга кетарман сузиб
қанийди тезроқ унутсам сени

(эҳтимол кемам оқизиб келар
узоқ иқлимлардан қошинида мени)

ТАСКИН

Бир ҳадясан бизга,
Саҳарда жўшиб келган.
Ва бир саҳар муждаси,
Қайғу кўнгилдан кетган.

Сен эй саҳар муждаси,
Руҳимизга сен қанот.
Оғушинга ол бизни,
Сенинг меҳринг шафоат.

Бағримизда кўринг бор,
Сабримизга ажр сен.
Тирилтир ер юзини,
Юраклар тилга кирсин.

Тирилтир ер юзини,
Шайтондан узоқлаштир.
Севгинг шамоли эссин,
Қалбимиз кири кетсин.

Севгинг шамолини биз,
Англайлик ифторларда.
Қуй оби ҳаётингдан,
Қолдирма бизни дорда.

ЛАЙЛОНИ СЎРМА МЕНДАН

Ўйин битди, оҳ, Мажнун, кундузлардан қувилдим,
Сен кезган саҳроларнинг совуғида муз бўлдим.
Фироқ ўтида ёниб, минг оташда қоврилдим,
Ва ўлим даштида мен тонгларни қурбон қилдим,
Ўйин битди, оҳ, Мажнун, кундузлардан қувилдим.

кел, сўнг саҳарлар ҳам ташлади кетди,
фақат ҳаёт қолди ва замон битди,
фироқ даштини унут, узоқларга кетайлик.

Оҳ Мажнун жунунлиги етаклама ортингдан,
Найласин мени ортиқ ёлғизлигим қайғуси.
Етар, энди кўкларга чиқмоқ истайдурман мен,
Борлигим яксон этди, минг иблиснинг хулёси.
Оҳ мажнун жунунлиги етаклама ортингдан.

Борлигимга кулар, жисмимга кулар,
руҳим тилка тилка қилган ханжарлар,
ва сўнг қаҳқаҳалар лаънатланди кўр.

Оқшомлардан сўрама, Лайлони сўрма мендан,
На келган бор, оҳ, Мажнун, на хабар бор кетгандан.

ШЕЪР

Юракларда ёнар ишқ алангаси,
Сўзларда-чи мангу пойдор умид.
Ҳислар узра янграган фарёд,
Мавсумларнинг саси, дамларнинг саси.

Сўз туғилди, сен эса туғилдинг сўздан,
Инкор этма сен ҳарфлардан яралдинг.
Баъзан қора тунга тўсилган парда,
Баъзан кутлуф сўзи кутлуф тилакнинг.

Юксаклардан бир тоғ танлагин менга,
Юлдузларни тўпла, қўлларимга қўй.
Минг оҳанг қушининг қанотларида.
Келақол, кел... қайғунг шаробидан қуй.

ШОИР

Бир етим хаёл каби тарк этдинг кўк юзини,
Ва сасинг фарёд бўлиб, шамолларни кўчирди.
Сирдошинг баҳорлар -ла сирдош бўлган қалбимиз,
Оҳу нигоҳлари ва юлдузлар -ла юзлашди.
Бир етим хаёл каби тарк этдинг кўк юзини.

Ва сендан сўрадилар ҳадик-ла отган тонгни,
Ҳар лаҳзада кўксингга санчилган ул пичоқлар.
Қўймасдан, руҳимизни ул ким, кўкка қувлаган,
Сен юрган ул сўқмоқлар, изн бермас ясоқлар,
Ва сендан сўрадилар ҳадик-ла отган тонгни.

1985

ИНТИҶО

юлдуз фаслийди ер юзи
жони қийналарди
ва ой ёрдусида қилич чопарди
гўёки йўқдек маъсум
кун каби ойдин эди аслида
минг нафасга жон берган сукут
ва тағин

беҳуда эмас ҳамда
теккани замон қўлга шу қуёш
ва жаҳл аралаш энсаси қотиб

бир улур куннинг қўпиши
ва тағин

қанча мушт тушди билмам,
сўнги тиш ҳам тўкилди
у ялтироқ ложувард тишлар

бир тоғнинг этагида юксалди мужда
қалбаки не бўлса терс айланаркан
юмаларкан дараларга

мужда бор мужда

қўлида майса байроқ
солланди ёна ва ёна

бир буюк кун қуловида
гуллар яширин оларкан нафас

ЖУМБОҚ

Номаълум бир соатда бошлар тахайюл каби,
Чечаклар очилади кун каби юксакларда.
Дайди шамоллар олиб узоқларга кетади,
Бу недир юрагимда лола каби гул каби.

Тоғдек елкаларим ҳам янги дамларга шайдир

Сўнгра бир шеър туғилар, ёвду сочар кўзлари,
Унутилар бундайин емоқ, ичмоқ, ухламоқ.
Дунё ўйинчоқ бўлар кўлларида юмалоқ,
Бу недир юрагимда чорлаган кундузларни.

Сўзларим қуёш бўлур, юлдузларга туташур

Сўнгра фурсати етиб, булбулни бошлаб келар,
Боглардан қувилади, жони қолмас тилларнинг.
Ранги сўлар энг гўзал ва энг нафис гулларнинг,
Бу недир юрагимда замонга қайғу берар.

Мени мажнун деганлар адашган кун яқиндир.

МЕНГА БОҚМАНГ

Ҳовучингизни тўлдириг, тўплангиз ёғдуларни,
Зулматлардан чарчадим, қалбимда умид сўнди.
Қафасларда хор бўлди мендайин етим кушим,
ғариб чирмовуқларни ҳеч ким сўрамас энди.

Менга боқманг, йўқ, етар, мен нечук англатайин,
Қанотлари кўкларда синмиш кабутарларнинг.
Ахир қайдин билайин унут бўлган руҳларни,
Кўзёшимни тек қўйинг, дoston қилайин уни.

Бургутларни ҳайдаманг, сокин, юксак тоғлардан,
Ваъдангизни унутманг сиз ул гулларга берган.
Офтобрўя боғлардан юзингизни яширинг -
Сиз шохини синдирган, вайрон бўлган боғлардан.

ҚАБР

Пайт келар кўзларинг юмилар бирдан,
Қарайсан, тупроққа кўмилган танинг.
Эриркан ҳар зарранг, ёлворсанг -да сен,
Ҳаммаси беҳуда, нафсиздир додинг.

Вақт ўтмас қабрда, сен эса ёлғиз,
Қоронғу лаҳадда ётарсан жонсиз.
Лаҳад -чи жуда тор ва беҳад тубсиз,
Йиғларсан беҳуда ўтган кунларга.

Дерсанки, шунчалар ахмоқ эдим-ми,
Умрим шу қадар ўтди беҳуда.
Биларман, қайтиш йўқ бу даҳшат ердан,
Бир жойки, кўрқинчли ўлимдан кўра.

ОЙЛАРНИНГ ЭНГ ГҮЗАЛИ

Бовларда тутдинг бизга мағфират гулларини,
Сўқир қалбларни очдинг, эй ойларнинг инжаси.
Сенинг-ла яқин бўлди раҳматнинг оёқ саси,
Ва сенинг-ла кўз ёши тозартирар дилларни.

Юксаклардан кетмадинг, кундузларни тўлдирдинг,
Руҳларимиз малаклар йўлдоши бўлсин дея,
Эй, бизга раббимиздан келган қутлуғ ҳадя.
Сен нурли оқшоминг-ла мушфиқларни кулдирдинг.

Шаҳар кўчаларига ёрдуларинг сочилди,
Жароҳатли қалбларга малҳам бўлдинг сен ўзинг,
Сен туфайли уйғондик, воз кечдик уйқулардан,
Сен туфайли кўнгилда афв эшиги очилди.

Гуноҳ йўли тўсилди, гуноҳ энди жазоли,
Ўзгача тотли эрур ифторнинг ноз-неъматини.
Тарк этма кўнгилларни, эй эртанинг умиди,
Эй марҳамат булоғи — ойларнинг энг гўзали!

ЮРТИМ

Кўнглимизга минг йилнинг сувин берган, эй кўнгил,
Сенинг таърифинг учун ожиз эрур энди тил

Ҳижронларинг куз бўлди, висолинг бўлди баҳор,
Кўнглимизга тахт қурган ватан, о, қутлуғ диёр.

Сен қуёш ёғдулари сочилган замон бўлдинг,
Кўзёшларга кўмилдинг, шаҳид қонига тўлдинг.

Сен жаннати эурсан энг гўзал иқлимларнинг,
Ортиқ чекмагил азоб унуттил қайғуларинг.

Келажакдир муҳаққақ, бир кун ул кутганинг он,
Яна сенга пешвоздир, сеники бўлар замон.

ҲАЁТ - МАМОТ

Бир қизил гунчанинг
очилиб гулга айланиши
қамишзорларнинг
 ўрмонларнинг ва тоғларнинг
чигиртка товушининг ҳам
ва бетон деворларнинг
ҳатто қувурлар шовқинининг
ҳаёт қувончига алоқаси бор

эй шаҳарга қувғин қилинган руҳлар
унутармидингиз болалигингизни
тувилган кўчангизни
қадрдон кунларингизни
унутармидингиз
ота - онангизни
билмам

 неча қанча пул берсалар сизга

қуёш чиқишини кўрмоқ
севинчи унутилар
унутилар
баъзан билинар билинмас
нафас ола билмоқ бахти
ва фарқ этмас
бир йил

 беш йил ёки қирқ йил

томирларда
қони оқаётганларга
бу севинч унутилар

пайти келиб англашилар барчаси
фоний бўлмоқнинг асрори
англашилар вақти келганида
на қадар қисқа эканлигининг қирқ йилнинг
юракнинг тўхташи
кўзларнинг ёлқини сўниши каби

ва билмоқ керак албатта.
яшамоқнинг не эканлигин
яшамоқ
игна билан қудуқ қазмоқ кабидир
чанқамоқ каби
кимгадир
куёшни кутмоқ кабидир

ва албат билмоқ керак
жуда осон эканин
унутмоқнинг
бир исм бўлиб дилда қолмоқнинг

унутилмоқ
бир култум сувни ютмоқ кабидир
баъзан
бир чимдим оғу бироқ
аччиқ ҳақиқат каби

қирқ йилнинг излари ўчади тезда
замон шиддати-ла
балки қирқ кунда англар йўлга тушганлар
балки тўрт ойда
ёки тўрт йилда
фарқ этмас асло
қирқ йилнинг излари ўчади тезда
дунёнинг битмаган ишлари билан

билар албат кимдир истаса
вақти келиб ойдинлашар албатта
нафас олмоқнинг ёлғон эканлиги аслида

бу дарёларнинг денгизга қуйилиши ёлғон
ошкор бўлар
хотиралари ёлғон эканлиги болаларнинг ҳам
маданият асрида
туман тушишини кутмас энди шаҳарга келар бўри
бу ҳаволарда
булутларнинг сувга айланиши
ёлғон

эрта ё кеч албат аён бўлар
ва кўздан кўзга фош бўлар
тирикликнинг ёлғон эканлиги дунёда

ЖОН РИШТАСИ

япроқ сўлим-сўлим
ва тупроқ кетди сочилиб
ва бир чечак чиқди
узоқларга йўл олди
севгилисини излаб

етти қават пастқамлик
сирин билмади...
билмади ҳасратни
ёрни қамчиларди бироқ

ва карвон
бир тантана кутди
ййловларга тўшалган сири-ла
туганмас бир тантана

қудуқларда қолган
тугун
янги бир шаҳардек очилди
қатма-қат
водийлар каби текис

АРМУҒОН

Кўзларингда ўт чақнаб ёндирса шаҳарларни,
Кўксимда қуёшимни сенга қурбон қиларман.
Узоқ иқлимлардан чорласанг мени илҳақ,
Оёқ изингни ўпиб, ортингдан мен кетарман.

На тоғни толқон этдим пўлатдек қўлларим-ла,
На кимсасиз чўллар-да, шеърлар айтиб жўшдим мен.
Ортиқ энди кучим йўқ, туйғуларим инжадир,
Истасанг юрагимни йўлларингга тўшай мен .

Қанотларим бўлсайди, сен учун синдирардим ,
Асиринг бўлсам дея, ёнингда бўлсам дея.
Хаёлинг олов бўлди, мен йўлимдан адашдим,
Юлдузлар ўхшар нега, нега ўхшар бу мавсум.

Ўт бўлиб ёнадурман, кулим армуғон сенга,
Қўлинг кулимга тегса — шудир юпанчим, э, воҳ,
Йўқса, кулим ерга от, бағрига олсин тупроқ.

ТУФИЛИШ

сен бу иқлимлардан кетганинда мен
шафақ ёғдуларин кўрардим ҳануз
бир кўзим очиқ эди
кўнглим очиқ
мен ҳам шу ёлғиз бошим билан
қирқмингларнинг бири эдим яъни
соатларни ўлдирардим хилватларда
юрагимни қатл этардим

(бегона бир шаҳарнинг кўчаларида
бир кўзим очиқ эди
сасингни эшитардим
сени билардим
ғурурланиб кўярдим баъзан
ёғдуга кўмилардим
сўнгра
шаҳарнинг эски кўчаларига қайтардим
таланган шаҳарнинг
талончилар изғиган кўчаларига)
изидан тушгандим бир қизнинг
йўқ изидан етаклаб кетарди мени

бу иқлимлардан қочмоқ учун
шафақ ёғдусига талпинардим
яъни сен кетганинда ҳануз
беор бир туйғунинг асири эдим

сен бу иқлимлардан кетганинда мен
янгидан туғилаётган эдим
ҳали кулмагандим
сочимнинг оқи бўлсада
сени кузата олмадим

тобутинг кўтармадим
сен билан видолаша олмадим
бироқ
дуо қилардим қўлларим очиб
оқшомлар ёвдуга кўмилган кўйи

(сенингдек ватандан узоқда
бир қўлларим очиб
дуо қилардим
таланган ўлкамнинг изтироби эзарди
сўнгра таланган ўлкамга йивлардим
хиёнатнинг оғриғи билан ёнган
кўз ёши тийилмаган ўлкамга
ва севар эдим сувларнинг шилдирашини
қушларнинг сайрашини...
севардим)

сохта туйғуларнинг эрмаги эдим
ич ичимдан билардим буни
фақат сен кетганингда
қалбимнинг қуёши чиқмаганди ҳануз
ҳали зулматда эди фикрим
шафақ ёнарди
мен ҳануз туғилмагандим
иблис найрангларининг
қўланкаси эдим бир кўзим очик
ёт қизнинг ишваси
баттар йўлдан оздирар эди
ҳали келолмасдим
кутардим
сен кетганингда
мен ҳануз хилватларда
беор қизнинг ўлимини кутардим

1984

ЮРАГИМНИ ТИНГЛАНГ

заҳмат нелигини биларсиз қардошларим
қувғинни биларсиз
таланган тупроқларда
соврилган фурсатларда

ўзга иқлимлар калавасидек юрагим
сўйланг нечун келмас сасингиз
нечун келмас интиқ бўлса-да қалбим
ёнғин бор экан кўкларда
бўрилар улиркан кўчаларда, ҳар ерда

чораси топилар дерлар
чораси бор кечаларга

англата олмасман қардошларим
биларсиз
тилим соқов / юрагимни тингланг
умр саҳифасидан бир варақ йиртиб
мен энди кундузлардан кетарман

АЗОБ

Кун ҳадяси бўлмиш баҳор юзларинг акси,
Кўзларингда даҳшатли титраган қурбонларинг.
Кенгликларга сочилмиш сўнг денгиз отлиқлари,
Бир-бир сўниб, оҳиста гулгун ҳаяжонларинг.
Кун ҳадяси бўлмиш баҳор юзларинг акси.

Мен тентираб, ҳовлиқиб, қочганим шаҳарларнинг,
Чақиради тушларда етим қолган фарёди.
Оташ гулчамбар бўлиб, қопламиш ер юзини,
Исмсиз тўлқинлар-ла қоришган оҳудоди,
Мен тентираб, ҳовлиқиб қочганим шаҳарларнинг.

Ўтмиш замонга бурди қатрон кўллари мени,
Ҳукмимни бекор қилиб парвосиз қулочларда.
Севимли китобларим варақлари сочилди,
Ул мавҳум фикрларда, титраган оғочларда.
Ўтмиш замонга бурди қатрон кўллар мени.

Яланғоч фикрлар ҳам ўт олар оловимдан,
Балки оҳ, сўнг қирғоқда бир кутган бордир дея.
Руҳимни яра қилди ёввойи дудоқларинг,
Сассиз ўпичлари-ла қалбимга солар соя,
Яланғоч фикрлар ҳам ўт олар оловимдан.

Арчалар тўп-тўп бўлиб, бостириб келар сархуш,
Йиллардир узоқлардан янграган фарёд каби.
На-да ажиб бир шеър бор, на бир тингланар кўшиқ,
Пардаларин кўтарди юрагимнинг соҳиби.
Арчалар тўп-тўп бўлиб, бостириб келар сархуш.

ОҚЧАРЛОҚ

Ҳасрати тугун-тугун, учини топиб бўлмас,
Ўтмас пичоқ мисоли пайт пойлар ортда замон.
Ишққа фатво ўқийди сувларнинг етим қуши,
Қанотларида қайғу, бошида қора туман.

Юксакларда учса у, кўк юзида сузилса,
Қубба чўкар устига, дайди шамоллар эсар.
Ўзини овутсада, навниҳол юзи кулса,
Бир қора исён келар, хаёлларини кесар.

Қараманг, шодлик йўқдир, товушида, сасида,
Қалби менинг қалбимдек, бўшлиқларни -да сезар.
Қочиб қайга кетар у — балиқчиларга тутқун,
На тақдирга ниҳоя, на дардига шифо бор.

Шундай яшар-да кетар, хароба қирғоқларда,
Ўлим унга бир соғинч, ўлим тасалли эрур.
Дейдиларки, ишқи ҳам чўкиб кетган сувларга,
Қора қисмат унга ҳам ва менга ҳам муқаррар.

МУНДАРИЖА

У. Абдуваҳоб. «Севгилим, умидлар баҳорга ўхшар...»	3
Йўл	6
Кўзларинг ёндирар денгизларимни	7
Ҳасрат	8
Эй фикр	9
Ҳаёт	10
Қизилормоқ	11
Хотира	12
Ҳижрат	13
Шаҳар қувғини	14
Бағишлов	15
Тузла оқшомлари	16
Ҳикоя	17
‘Нигоҳингни отма қалбимга	18
Ҳижрон азоби	19
Таскин	20
Лайлони сўрма мендан	21
Шеър	22
Шоир	22
Интиҳо	23
Жумбоқ	24
Менга боқманг	25
Қабр	26
Ойларнинг энг гўзали	27
Юртим	28
Ҳаёт ва момот	29 -31
Жон рипгаси	32
Армуғон	33
Туғилиш	34 - 35
Юрагимни тингланг	36
Азоб	37
Оқчарлоқ	38

Адабий-бадий нашр

АҲМАД ЁЛЧИН

**ЮРАГИМНИНГ КЎЗ ЁШИ
ШЕЪРЛАР**

Муҳаррир: **А. ҲАЙИТ**
Бадий муҳаррир: **Б. БОЗОРОВ**
Рассом: **Ш. ТУРДИМОВ**
Тех. муҳаррир: **В. ДЕМЧЕНКО**
Мусахҳиҳ: **М. ХУДОЁРОВА**
Компьютер устаси **Ш. СОБИРОВА**

ИБ 3546

Босишга рухсат этилди 25.05.2001й. Бичими 70x84 1/32.

Босма тобоғи 1,25. Адади 1000 нусха.

Баҳоси келишилган нарҳда. Буюртма №119.

«Камолот» ёшлар ижтимоий Ҳаракати

«Янги аср авлоди» нашриёт-матбаа маркази

700113, Тошкент, Чилонзор-8, Қатортол кўчаси, 60.